

BANK SPÓŁDZIELCZY
W NOWYM SĄCZU

Informacja
jakościowa i ilościowa dotycząca adekwatności kapitałowej
Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu
według stanu na dzień 31.12.2015 roku

Nowy Sącz, Czerwiec 2016 r.

SPIS TREŚCI

I	INFORMACJE OGÓLNE	3
II	CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA	5
III	INFORMACJE DOTYCZĄCE FUNDUSZY WŁASNYCH	12
IV	WYMOGI KAPITAŁOWE	15
V	BUFORY KAPITAŁOWE	17
VI	KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	17
VII	AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	23
VIII	EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIE UWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM	23
IX	RYZYO STOPY PROCENTOWEJ DLA POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO	24
X	RYZYO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA	27
XI	POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRADZANIA	30
XII	DŹWIGNIA FINANSOWA	32
XIII	OUTSOURCING	33
XIV	RYZYO OPERACYJNE	34
XV	STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	36

Niniejsza Informacja została sporządzona na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) oraz na podstawie innych rozporządzeń wykonawczych Komisji (UE) ustanawiających wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji, a także zgodnie z Uchwałą KNF Nr 385/2008 z dnia 17 grudnia 2008 roku (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłoszeniu. Niniejsza Informacja stanowi realizację Polityki informacyjnej z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu (wprowadzonej Uchwałą Zarządu Nr 75/2015 z dnia 22.12.2015 r. oraz zatwierdzonej Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 19/2015 z dnia 29.12.2015 r.).

Informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej Bank udostępnia osobom zewnętrznym, w szczególności Klientom Banku oraz uczestnikom rynków finansowych z częstotliwością roczną, w terminie publikacji zatwierdzonego przez Zebranie Przedstawicieli rocznego sprawozdania finansowego Banku. Dane prezentowane w Informacji sporządzone zostały według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Bank Spółdzielczy działa pod nazwą Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu, ma siedzibę w Nowym Sączu przy Al. Stefana Batorego 78, zarejestrowany jest w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000096637, REGON 000499525, NIP 7340029667.
2. Bank funkcjonuje w ramach Zrzeszenia BPS. Bank w grudniu 2015 roku podpisał umowę o przystąpieniu do Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, która stanowi system ochrony w rozumieniu przepisów Rozdziału 3a Ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (IPS). Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni.
3. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.
4. Podstawą prawną prowadzonej przez Bank działalności są:

- 1) Ustawa „Prawo Bankowe” z dnia 29 sierpnia 1997r (Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 z późn, zmianami),
 - 2) Ustawa z dnia 16 września 1982r. Prawo spółdzielcze,
 - 3) Ustawa z dnia 07 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U.nr 119 z 2000r poz.1252 z późn. zmianami),
 - 4) Statut Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
5. Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku. Zarząd powołuje Rada Nadzorcza natomiast Radę Nadzorczą Zebranie Przedstawicieli Banku.
- Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną wstępną i bieżącą w zakresie wiedzy, umiejętności, doświadczenia i reputacji , odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków a także rękojmi należytego wykonania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnionych funkcji.
- Ocena uwzględnia charakter, skalę i stopień złożoności działalności Banku, jak również obowiązki związane z danym stanowiskiem.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2015 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Skład Zarządu:

Anna Ząber - Prezes Zarządu
Barbara Sztaba-Walawska - Wiceprezes Zarządu
Maria Twardowska – Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej:

Marian Furtak - Przewodniczący
Stanisław Bogdański - Z-ca Przewodniczącego
Helena Kudlik - Sekretarz
Izabela Długopolska
Józef Mółka
Andrzej Woda
Józef Głód
Rafał Jabłoński
Marian Krawczyk
Barbara Pierzchała
Maria Stopka

6. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Terenem działania Banku zgodnie ze Statutem jest województwo małopolskie.
7. W 2015 r. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej, poprzez następującą sieć placówek:
 - a) na terenie miasta Nowy Sącz:
 - Centrala Banku w Nowym Sączu, Al. Stefana Batorego 78,

- Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Paderewskiego 66,
- Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. I Brygady 6,
- Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Lwowska 104A,
- Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Batalionów Chłopskich 31,
- b) na terenie Gminy Gródek nad Dunajcem:
 - Oddział w Gródku nad Dunajcem, Gródek n/D 100,
 - Punkt Obsługi Klienta, Rożnów.
- c) na terenie Gminy Nawojowa:
 - Oddział w Nawojowej, Nawojowa 99,
- d) na terenie Gminy Łabowa:
 - Oddział w Łabowej, Łabowa 37,
- e) na terenie Gminy Chełmiec:
 - Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Krakowska 91,
 - Punkt Obsługi Klienta, Wielogłowy,
- f) na terenie Gminy Kamionka:
 - Punkt Obsługi Klienta, Kamionka Wielka 548,

Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.

8. Aktywa netto Banku wg stanu na 31.12.2015r. wyniosły 214.540 tys.zł. Przychody bilansowe wyniosły 10.415 tys.zł., koszty 8.984 tys.zł., dochód wykazany w sprawozdaniu finansowym 1.431 tys.zł., zysk przed opodatkowaniem 1.782 tys.zł., podatek dochodowy 339 tys.zł..

Stopa zwrotu obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej na dzień 31.12.2015 roku wynosiła 0,5043%.

Bank nie otrzymał finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie Ustawy z dn. 12.02.2009r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz.U. z 2014r. poz. 158)

9. Łączna kwota niedoborów kapitału we wszystkich podmiotach zależnych oraz imienna lista tych podmiotów, przy czym niedobór kapitału jest rozumiany jako różnica między faktycznymi funduszami własnymi i minimalnym wymogiem kapitałowym - w Banku nie występują takie podmioty.

II. CELE I ZASADY POLITYKI ZARZĄDZANIA POSZCZEGÓLNYMI RODZAJAMI RYZYKA

1. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

Bank, zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe, posiada system zarządzania na który składają się system zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń.

1) Strategie i procesy zarządzania

- a) Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej: wewnętrzne strategie (zawarte w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka) oraz polityki (będące częścią składową Założeń do planu ekonomiczno-finansowego Banku). Podstawowe reguły oraz zbiór zasad, dotyczących zarządzania poszczególnymi istotnymi ryzykami w Banku zawarte są w Instrukcjach regulujących poszczególne ryzyka. Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku obejmuje następujące działania: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowanie ryzyka, pomiar i monitorowanie ryzyka, raportowanie, kontrolę wewnętrzną z zakresu ryzyka, przeprowadzanie testów warunków skrajnych, zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).
- b) W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, strategiczne cele dla Banku określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
- c) W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem Bank wprowadził Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu. Strategia jest zgodna z celami strategicznymi i ogólnymi zamierzeniami Banku w zakresie zarządzania ryzykiem, zawartymi w Strategii działania Banku. Strategia określa:
- istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku,
 - rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem,
 - zasady zarządzania ryzykiem,
 - zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zawarte w Strategiach szczegółowych (Politykach długoterminowych), stanowiących załączniki do niniejszej Strategii,
 - zasady kontroli wewnętrznej i audytu.
- d) Strategia zarządzania ryzykami zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych,
- e) Istotność poszczególnych ryzyk Bank określa na podstawie procedury zawartej w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku. Do ryzyk istotnych w swojej działalności, które podlegają szczególnemu nadzorowi, Bank zalicza:
- ryzyko kredytowe,
 - ryzyko koncentracji (zaangażowań kredytowych w sektor gospodarki, form zabezpieczenia),
 - ryzyko koncentracji kapitałowej,
 - ryzyko walutowe,
 - ryzyko operacyjne,
 - ryzyko braku zgodności,
 - ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,

- ryzyko płynności,
- ryzyko kapitałowe (niewypłacalności),
- ryzyko biznesowe.

Powyższa lista ryzyk nie ma charakteru zamkniętego, podlega weryfikacji w ramach przeglądu i identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku oraz oceny kapitału wewnętrznego.

- f) cele strategiczne w zakresie poszczególnych ryzyk i sposoby ich realizacji przedstawione są w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (...), Założeniach do planu ekonomiczno-finansowego wraz z politykami zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz polityką kapitałową BS w Nowym Sączu, a także w Instrukcjach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- g) procedury zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach co najmniej rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych. Wnioski z przeglądu prezentowane są odpowiednio Zarządowi Banku lub Radzie Nadzorczej Banku.

2) Struktura organizacyjna systemu zarządzania ryzykiem Banku.

- a) w procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:
 - Rada Nadzorcza,
 - Zarząd,
 - Nadzorujący Członkowie Zarządu,
 - Stanowiska ds. zarządzania ryzykami i analiz,
 - Stanowisko ds. ryzyka kredytowego,
 - Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
 - Pozostali pracownicy Banku.
- b) do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:
 - Rada Nadzorcza:
 - dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
 - sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność,
 - sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji,

- zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, apetyt/tolerancję na ryzyko operacyjne zawartą w tych dokumentach, a także przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie Banku na ryzyko (w tym o dokonaniu rewizji niniejszej Strategii).
 - nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłości działania, procesowi tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu, współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa, zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu dla Banku.
 - pełni nadzór nad bezpieczeństwem informacji i systemów informatycznych poprzez: zatwierdzenie regulacji wewnętrznych w zakresie planowania strategicznego dotyczącego bezpieczeństwa informacji i rozwoju systemów informatycznych, przyjęcie odpowiednich planów strategicznych, upewnienie się, że Zarząd przyjął odpowiednie regulacje wewnętrzne, a także skutecznie zarządza ryzykiem, podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu,
 - uzyskuje informacje dotyczące efektywności zarządzania ryzykiem poprzez przyjęcie informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników,
- Zarząd Banku:
- odpowiada za opracowanie i wdrożenie Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne, dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku,
 - zobowiązany jest zapewnić, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli monitorowania i raportowania,
 - podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym), a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem, w ramach posiadanych kompetencji. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem (w tym ryzykiem operacyjnym).
 - dokonuje regularnych przeglądów strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem, zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi,

- w przypadkach, gdy zajdzie taka potrzeba – Zarząd powoduje weryfikację i aktualizację, strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank,
- odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom: zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłości działania, tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu, współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa, zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego, zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu dla banku.
- Zadania Zarządu w zakresie zarządzania ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji realizowane są poprzez: realizację procesów planowania, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi w zakresie planowania strategicznego dotyczącego bezpieczeństwa informacji i rozwoju systemów informatycznych zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą, sporządzeniu projektów odpowiednich planów strategicznych, przyjęciu odpowiednich regulacji wewnętrznych, wdrożeniu struktury organizacyjnej w zakresie zarządzania systemami informatycznymi i bezpieczeństwa informacji zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą, zapewniającej zapobieganiu konfliktu interesów i odpowiednią efektywność zarządzania ryzykiem i systemami, nadzorowanie ich przestrzegania, w tym przyjmowanie bieżących informacji o poziomie ryzyka, wyników testów procedur awaryjnych, wyników przeglądów zarządczych, a także wyników kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, jak również audytów zewnętrznych, podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu.
- Nadzorujący Członkowie Zarządu koordynują działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniują regulacje wewnętrzne Banku pod kątem poszczególnych rodzajów ryzyka. Nadzorujący Członkowie Zarządu opiniują również podejmowanie działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie.
- Stanowiska ds. zarządzania ryzykami i analiz inicjują działania w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorują realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawiają i monitorują pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

- Stanowisko ds. ryzyka kredytowego uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank, dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego i koncentracji zaangażowań, uczestniczy w tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego i projektowania polityki kredytowej Banku oraz ustalania limitów związanych z działalnością kredytową.
- Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje niezależnego przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz współpracuje z Pracownikiem stanowiska ds. kredytów trudnych i windykacji oraz Oddziałem w zakresie obiegu dokumentów i informacji w celu prawidłowego przebiegu klasyfikacji. Pracownik tego stanowiska sporządza sprawozdawczość na potrzeby NBP w zakresie ryzyka kredytowego, pozyskuje linie kredytowe ze środków zewnętrznych, sporządza zbiorczą sprawozdawczość na potrzeby ARiMR i NFOŚiGW oraz rozlicza dopłaty do kredytów preferencyjnych.
- Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka (obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń), uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

c) Bank na dzień 31.12.2015r. zatrudniał 65 osób na 63,375 etatach,

d) System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Funkcja Audytu wewnętrznego jest sprawowana w ramach umowy zlecenia wykonywania instytucjonalnej kontroli wewnętrznej przez pracowników Departamentu Audytu Banku Zrzeszającego. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z Regulaminem kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu i są uwzględnione w planie kontroli wewnętrznej i audytu.

3) Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

- a) za skuteczność systemu zarządzania występującymi w działalności Banku rodzajami ryzyka odpowiada Zarząd,
- b) za nadzór nad zarządzaniem poszczególnymi rodzajami ryzyka odpowiada Nadzorujący Członek Zarządu,
- c) raportowanie i pomiar ryzyka stanowią część bieżącego procesu zarządzania ryzykiem,
- d) systemy raportowania i pomiaru ryzyka sporządzane są zgodnie z Instrukcjami,
- e) system raportowania jest określony szczegółowo w Instrukcji Zasady sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu,
- f) raporty z zakresu oceny poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka Banku otrzymują:

- w cyklach miesięcznych Zarząd i kwartalnych Rada Nadzorcza w zakresie ryzyka walutowego, stopy procentowej, płynności, kredytowego, koncentracji, adekwatności kapitałowej,
 - w cyklach kwartalnych Zarząd i Rada Nadzorcza w zakresie ryzyka operacyjnego oraz braku zgodności oraz innych ryzyk uznanych za istotne.
- 4) Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka**
- a) zasady ograniczania ekspozycji na ryzyko oraz działania zabezpieczające przedstawione są w Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu,
 - b) w poszczególnych politykach wchodzących w skład Założeń do planu ekonomiczno-finansowego (...) zawarto zapisy dotyczące metod ograniczania ryzyka,
 - c) proces monitorowania skuteczności zabezpieczeń kredytowych zawierają:
 - Instrukcja Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych,
 - Instrukcja zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu,
 - Instrukcja ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu.

5) Informacje dotyczące adekwatności systemu zarządzania ryzykiem z punktu widzenia profilu i strategii Banku oraz „apetytu na ryzyko”

Ustalenia opisane w Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu są adekwatne do profilu i strategii Banku oraz „apetytu na ryzyko”.

Bank w ramach regularnej oceny procesu szacowania adekwatności kapitałowej (Przegląd zarządczy procedury ICAAP) określa katalog ryzyk istotnych. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie i skuteczne funkcjonowanie systemu oceny adekwatności kapitałowej.

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz na temat ogólnego profilu ryzyka stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Informacji.

6) Informacje dotyczące profilu ryzyka Banku związanego ze strategią działalności

Stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku. Strategia Banku wyznacza cele strategiczne oraz określa priorytetowe kierunki działań, umożliwiające osiągnięcie założonych celów z uwzględnieniem aktualnego profilu ryzyka.

Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz na temat ogólnego profilu ryzyka stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej Informacji.

2. Zasady zarządzania ryzykiem

1) Stanowiska dyrektorskie zajmowane przez członków organu zarządzającego (Zarząd)

Członkowie Zarządu Banku nie zajmują stanowisk dyrektorskich.

2) Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu

W Banku funkcjonuje Procedura dokonywania ocen odpowiedniości członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu. Ocenie odpowiedniości podlega każdy z kandydatów/członków Zarządu oraz sam Zarząd, jako organ kolegialny. Celem oceny jest stwierdzenie czy poszczególni członkowie Zarządu z osobna oraz Zarząd kolegialnie dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

3) Opis przepływu informacji zarządczej na temat ryzyka

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją Zasady sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu, określającą m.in.: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowany do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. INFORMACJE DOTYCZĄCE FUNDUSZY WŁASNYCH

1. Fundusze własne Banku (uznany kapitał) – wyliczane na podstawie Rozporządzenia UE obejmują sumę następujących elementów:
 - 1) Kapitału Tier I,
 - 2) Kapitału Tier II.
2. Uznany kapitał to suma kapitału Tier I i kapitału Tier II Banku, przy czym kapitał Tier II jest mniejszy lub równy niż 1/3 kapitału Tier I, z zastosowaniem przepisów przejściowych. W 2016 r. kapitał Tier II jest mniejszy lub równy niż 50% kapitału Tier I.

3. Kapitał Tier I Banku to suma kapitału podstawowego Tier I (CET 1) i kapitału dodatkowego Tier I (AT1).

4. Kapitał podstawowy Tier I (CET 1) składa się z następujących pozycji z zastosowaniem wyłączeń, korekt i opcji alternatywnych, o których mowa w Rozporządzeniu UE:

- 1) fundusz udziałowy,
- 2) fundusz zasobowy,
- 3) ažio emisyjne,
- 4) kapitał rezerwowy,
- 5) zyski zatrzymane,
- 6) fundusz ogólnego ryzyka bankowego,
- 7) skumulowane inne całkowite dochody,
- 8) niezrealizowane zyski i straty z tytułu posiadanych aktywów lub zobowiązań wycenianych do wartości godziwej (w tym fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego),

Odliczenia do pozycji kapitału podstawowego Tier I, w tym:

- straty za bieżący rok obrotowy,
- wartości niematerialne i prawne,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
- posiadane własne instrumenty kapitałowe,
- udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
- udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
- udziały kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity,
- kwotę ekspozycji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym oraz pozycji sekurytyzacyjnych, jeżeli ich wartość przekracza ustalone limity (alternatywnie wobec kwoty tych ekspozycji może zostać zastosowana waga ryzyka 1 250 %)

5. Na kapitał dodatkowy Tier I (AT 1) składają się następujące elementy:

- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału podstawowego Tier I lub Tier II,
- 2) ažio emisyjne,

Odliczenia do pozycji kapitału dodatkowego Tier I, w tym:

- udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
- udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
- udziały kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.

6. Na kapitał Tier II składają się następujące elementy:

- 1) instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane,
 - 2) azio emisyjne,
 - 3) korekty z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego przed skutkami podatkowymi w wysokości do maksymalnie 1,25 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem.
- Odliczenia do pozycji kapitału Tier II, w tym:
- udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z Bankiem krzyżowe powiązania kapitałowe,
 - udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji w te podmioty,
 - udziały kapitałowe w kapitale Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji w te podmioty i wartość tych udziałów przekracza określone limity.
7. W okresie 2015 roku poziom funduszy własnych pozwolił na pokrycie sumy wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.
 8. W poniższej tabeli zostały przedstawione wartości instrumentów, które kwalifikują się jako instrumenty w kapitale podstawowym Tier I, instrumenty dodatkowe w Tier I i instrumenty w Tier II ze względu na stosowanie art. 484.

FUNDUSZE WŁASNE	20 417 117,13
Kapitał TIER I	20 417 117,13
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	20 417 117,13
Fundusz zasobowy	19 352 356,66
Fundusz ogólnego ryzyka	720 000,00
Fundusz rezerwowy	26 400,00
Fundusz udziałowy (amortyzacja dzienna)	394 317,40
Fundusz z aktualizacji wyceny	564 571,08
Fundusz z aktualizacji wyceny	-338 742,65
Odpisy aktualizujące wartość	-228 545,59
Wnip	-73 239,77
Dodatkowy kapitał podstawowy (AT1)	0,00
Kapitał TIER II	0,00

9. Uwzględniając zapisy Rozporządzenia UE oraz zaleceń dla banków spółdzielczych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego precyzujących zasady obliczania funduszy własnych, Bank:
 - 1) poddaje amortyzacji fundusz udziałowy,
 - 2) stosuje odpowiednie korekty do funduszu z aktualizacji wyceny,
 - 3) stosuje odliczenia od pozycji kapitału Tier I i Tier II, wymienione w pkt 3-5 niniejszego Rozdziału.

IV. WYMOGI KAPITAŁOWE

1. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych (zgodnie z zapisami Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu):

1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego.

Zgodnie z art. 74 Rozporządzenia UE, Bank stosując metodę standardową zalicza ekspozycje do jednej z klas, wymienionych w Rozporządzeniu UE którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Zestawienie aktywów oraz przypisanych im wag ryzyka dla klas ekspozycji występujących w Banku zawiera załącznik do Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego jest obliczany w zakresie portfela bankowego, w cyklach miesięcznych na koniec okresu sprawozdawczego, przy zastosowaniu metody standardowej. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem (AwR), pomnożonych przez współczynnik 8%.

2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego. Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15% średnią za okres trzech lat obrotowych wyników wyliczanych jako suma następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- a) odsetki należne i podobne przychody,
- b) odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- c) przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- d) należności z tytułu prowizji/opłat,
- e) koszty z tytułu prowizji/opłat,
- f) zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- g) pozostałe przychody operacyjne.

3) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego stanowi pomnożone przez 12,5 - 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych Banku. Wymóg kapitałowy wynosi zero, jeżeli pozycja walutowa całkowita nie przewyższa 2% funduszy własnych.

2. Poniższa tabela przedstawia kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji wg stanu na 31.12.2015 r.:

Lp.	Klasa ekspozycji	Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem w tys. zł
1.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	372,-

2.	Ekspozycje wobec instytucji	1 187,-
3.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	672,-
4.	Ekspozycje detaliczne	687,-
5.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	3 778,-
6.	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	100,-
7.	Ekspozycje kapitałowe	144,-
8.	Inne pozycje	371,-
RAZEM		7 311,-

3. Poniższe zestawienie przedstawia wysokość wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2015 r.:

Lp.	Rodzaj ryzyka	Łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka	Alokacja kapitału - wymogi minimalne	Alokacja kapitału - wymogi dodatkowe
1.	Ryzyko kredytowe	7 310 599,92	7 310 599,92	X
2.	Ryzyko z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0,00	0,00	x
3.	Ryzyko walutowe	0,00	0,00	X
4.	Ryzyko operacyjne	1 214 498,61	1 214 498,61	X
5.	Minimalne wymogi kapitałowe	8 525 098,53	8 525 098,53	X
6.	Ryzyko koncentracji zaangażowań w sektor gospodarki	0,00	X	0,00
7.	Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0,00	X	0,00
8.	Ryzyko płynności	0,00	X	0,00
9.	Ryzyko stopy procentowej	0,00	X	0,00
10.	Pozostałe ryzyka (w tym ryzyko biznesowe)	0,00	X	0,00
11.	Dodatkowe wymogi kapitałowe	0,00	X	0,00
12.	Kapitał wewnętrzny (łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych)	8 525 098,53	8 525 098,53	0,00
13.	Łączny współczynnik kapitałowy	19,16%		

Wyliczenia zostały dokonane zgodnie z Instrukcją Oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.

4. W celu ustalenia wartości kapitału wewnętrznego, Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (zarówno minimalnych jak i dodatkowych). Łączna wartość kapitału wewnętrznego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2015 r. stanowiła kwotę 8.525.098,53 zł i wynikała z wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego oraz ryzyka operacyjnego.

V. BUFORY KAPITAŁOWE

Nie dotyczy

VI. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO

1. Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo odmową wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku. Proces zarządzania ryzykiem kredytowym obejmuje działania mające na celu ograniczanie ryzyka kredytowego, do których należą: identyfikacja, ocena (pomiar), akceptacja, monitorowanie, raportowanie. Bank określił kierunki rozwoju działalności kredytowej oraz zasady kredytowania biorąc pod uwagę przede wszystkim kryterium minimalizacji ryzyka kredytowego, przy uwzględnieniu: uwarunkowań działania, strategii, wielkości funduszy własnych, analizy mocnych i słabych stron działalności kredytowej oraz przewidywanych możliwości i zagrożeń jej dalszego rozwoju.
2. Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,- zł a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3 000,- zł.
3. Rozróżniamy następujące rodzaje należności zagrożonych:
 - 1) w odniesieniu do ekspozycji kredytowych innych niż detaliczne:
 - a) poniżej standardu (20% podstawy tworzenia rezerw celowych) – ekspozycje kredytowe w przypadku, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 3 miesięcy i nie dłużej niż 6 miesięcy,
 - b) wątpliwe (50% podstawy tworzenia rezerw celowych) – ekspozycje kredytowe w przypadku, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 6 miesięcy i nie dłużej niż 12 miesięcy,
 - c) stracone (100% podstawy tworzenia rezerw celowych) – ekspozycje kredytowe obejmujące:
 - ekspozycje kredytowe, w przypadku, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek wynosi powyżej 12 miesięcy,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników w stosunku do których Bank złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,

- ekspozycje kredytowe kwestionowane przez dłużników na drodze postępowania sądowego,
 - ekspozycje kredytowe wobec dłużników, których miejsce zamieszkania (pobytu) jest nieznane i których majątek nie jest ujawniony.
- 2) W odniesieniu do ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych:
- a) „normalne” – obejmujące ekspozycje , w przypadku których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek nie przekracza 6 miesięcy,
 - b) ekspozycje kredytowe wobec dłużników , których miejsce pobytu jest nieznane i których majątek nie został ujawniony.
4. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu” , „wątpliwej” lub „straconej”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. nr 235 poz. 1.589) z późniejszymi zmianami oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.
5. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2015 r., bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2015r w tys. zł
1.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	21 932
2.	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jedn. sam. terytorialnego i władz lokalnych	23 238
3.	Ekspozycje wobec instytucji	78 732
4.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	13 917
5.	Ekspozycje detaliczne	12 549
6.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	67 410
7.	Ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 088
8.	Ekspozycje kapitałowe	1 799
9.	Inne pozycje	10 008
	Razem:	230 673,-

6. Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2015r. została zaprezentowana w poniższej tabeli:

- a) struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł.
1.	Banki Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	79 266,-
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	79 266,-

b) struktura zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego

Lp.	Typ kontrahenta	Stan zadłużenia (0,00 tys. zł)	Udział w portfelu (w 0,00%)	Udział sumy PS, W, S w typie kredyt. (w 0,00%)
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0		
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	34386,- 22070,- 1736,- 1061,- 9519,-	29,65	4,27
3.	Przedsiębiorcy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	27331,- 21393,- 13,- 1506,- 4419,-	23,56	6,57
4.	Osoby prywatne Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	31972,- 29411,- 154,- 528,- 1879,-	27,57	1,75
5.	Rolnicy indywidualni Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	1 026,- 791,- 0,- 215,- 20-	0,88	21,37
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	611,- 0,- 0 0 0,-	0,53	0
7.	Instytucje rządowe i samorządowe Należności normalne Należności pod obserwacją	20657,- 20657,- 0	17,81	

Należności zagrożone	0		0
Pozabilansowe	0		
Razem portfel kredytowy bilan.+pozab.	115983,-		

7. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2015r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Stan zadłużenia (0,00 tys. zł)	Udział w portfelu (w 0,00%)	Udział sumy PS, W, S w zaangażow. w branżę w bilansie(w 0,00%)
	Rolnictwo:	1 100 ,-	0,95	
	Należności normalne	865,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	215,-		19,91
	Pozabilansowe	20,-		
	Przetwórstwo przemysłowe	10605,-	9,14	
	Należności normalne	8033,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	639,-		7,37
	Pozabilansowe	1 933,-		
	Handel:	19189,-	16,54	
	Należności normalne	15419,-		
	Należności pod obserwacją	25,-		
	Należności zagrożone	384,-		2,43
	Pozabilansowe	3 361,-		
	Budownictwo:	13568,-	11,70	
	Należności normalne	8176,-		
	Należności pod obserwacją	1725,-		
	Należności zagrożone	1296,-		11,57
	Pozabilansowe	2371,-		
	Administracja:	20657,-	17,81	
	Należności normalne	20657,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	0,-		0
	Pozabilansowe	0,-		
	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2430,-	2,10	
	Należności normalne	2 280,-		
	Należności pod obserwacją	0		
	Należności zagrożone	0		0
	Pozabilansowe	150,-		

Transport lądowy oraz transport rurociągowy:	1867,-	1,61	
Należności normalne	613,-		
Należności pod obserwacją	0,-		
Należności zagrożone	248,-		28,80
Pozabilansowe	1006,-		
Pozostałe branże:	14594,-	12,58	
Należności normalne	9477,-		
Należności pod obserwacją	0,-		
Należności zagrożone	0,-		0,00
Pozabilansowe	5117,-		
Razem struktura branżowa	84010,-		

8. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności (bez odsetek) w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2015r przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł):

Klasy należności	Bez określe m	1-7 dni	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Pow. 20 lat
1. Bank centralne	5371										
2. Należności od sektora finansowego	6101	33107	34 000	6 058							
3. Należności od sektora niefinansowego:											
a. gospodarstwa domowe	571	496	554	2565	2744	6082	8175	12617	10860	8897	450
b. przedsiębiorstwa	682	55	161	1775	1473	7215	2668	6110	3617	1109	
c. instytucje niekomercyjne		5	6	28	29	32	74	209	227		
3. Należności od instytucji rządowych i samorządowych			9	344	523	1176	2253	7458	5240	3655	
RAZEM	12 725	33663	34730	10770	4769	14505	13170	26394	19944	13661	450

9. Struktura należności zagrożonych w wartości bilansowej tj. po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe i pobraną prowizję od udzielonych kredytów rozliczoną wg ESP w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2015r przedstawia poniższa Tabela:

1.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz	Wartości (w tys. zł)
----	---	-----------------------

	spółdzielnie	
	Kredyty zagrożone,	1 061,-
	Rezerwy Celowe	0,30
	Korekta wartości	0,
	Odsetki	25,-
	Razem wartość bilansowa	1085,7
2.	Przedsiębiorcy indywidualni	
	Kredyty zagrożone,	1 505,-
	Rezerwy Celowe	223,-
	Korekta wartości	5,-
	Odsetki	137,-
	Razem wartość bilansowa	1 414,-
3.	Osoby prywatne	
	Kredyty zagrożone,	528,-
	Rezerwy Celowe	336,-
	Korekta wartości	6,-
	Odsetki	129,-
	Razem wartość bilansowa	315,-
4.	Rolnicy indywidualni	
	Kredyty zagrożone,	215,-
	Rezerwy Celowe	0,-
	Korekta wartości	0,-
	Odsetki	35,-
	Razem wartość bilansowa	250,-

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych: brak.

10. Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, i „stracone” tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1,5% - w przypadku kategorii „pod obserwacją”,
- 20% - w przypadku kategorii „poniżej standardu”,
- 50% - w przypadku kategorii „wątpliwe”,
- 100% - w przypadku kategorii „stracone”

Stan rezerw celowych na początek i koniec roku obrotowego i koniec roku obrotowego 2015r oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia rezerw (utworzenie)	Rozwiązanie rezerw	Stan na koniec roku obrotowego
Należności normalne i pod obserwacją	135,-	26,-	-	161,-
Należności poniżej standardu	7,-	-	2,-	5,-

Należności wątpliwe	13,-	40,-	-	53,-
Należności stracone	373,-	-	32,-	341,-
Razem	528,-	66,-	34,-	560,-

11. Stan korekt wartości z tytułu zapłaconych przez klienta prowizji od naliczonych kredytów na początek i koniec roku 2015 zaprezentowano w poniższej tabeli (dane w tys.zł.)

Korekty wartości	Stan na początek roku obrotowego	%	Stan na koniec roku obrotowego	%
Korekty wartości w sytuacji normalnej	593	97,85%	568	98,10%
Korekty wartości w sytuacji zagrożonej	13	2,15%	11	1,90%
	606	100%	579	100%

VII. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania). Na dzień 31.12.2015r. wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń.

	Aktywa obciążone	Aktywa nieobciążone
Aktywa razem (w tys.zł)		214.539,56
Kredyty na żądanie		7.622,55
Instrumenty udziałowe		-
Dłużne papiery wartościowe		24.350,57
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie		91.812,13
Inne aktywa		1.039,15

VIII EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIE UWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia według stanu na dzień 31.12.2015r. przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię	Wartość bilansowa
1.	Akcje Banku BPS SA	-	1.339.455,35 zł.	1.339.455,35 zł.

2.	Udziały w Spółce Partnet	-	60.450,00 zł.	60.450,00 zł.
RAZEM:			1.399.905,35 zł.	1.399.905,35 zł.

2. Na dzień 31.12.2015 r. Bank posiadał:

1) akcje Banku Zrzeszającego (Banku BPS SA):

-akcje serii "H" – 193 991 sztuk (000) – o wartości nominalnej	193 991,00 zł,
-akcje serii "H" – 91 590 sztuk (002) – o wartości nominalnej	91.590,00 zł,
-akcje serii "I" – 83 700 sztuk (000) – o wartości nominalnej	83 700,00 zł,
-akcje serii "J" – 138 845 sztuk (000) – o wartości nominalnej	138 845,00 zł,
-akcje serii "J" – 45 795 sztuk (002) – o wartości nominalnej	45 795,00 zł,
-akcje serii „M” – 40 000 sztuk (000) – o wartości nominalnej	400 000,00 zł
-korekta ceny zakupu akcji serii „H” (000) w kwocie	261 887,85 zł,
-korekta ceny zakupu akcji serii „H” (002) w kwocie	123 646,50 zł.

Łączna wartość zaangażowania kapitałowego w Banku Zrzeszającym BPS S.A. wyniosła 1.339.455,35 zł.

2) udziały w PartNet Spółce z o.o. na kwotę 60.450,00 zł. (1.209 szt. o wartości jednostkowej 50 zł.).

3. Posiadane na dzień 31.12.2015r. zaangażowania kapitałowe Bank wycenił wg cen nabycia. Bank nie dokonywał odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych o charakterze udziałowym. W przypadku zaangażowań kapitałowych (akcje) papiery te są papierami niedopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych.

4. Zasady wyceny aktywów i pasywów ujęte zostały w Polityce rachunkowości Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.

IX. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ DLA POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO

1. Ryzyko stopy procentowej to ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości na zmiany stóp procentowych.
2. Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach niezagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.
3. Cel ten jest realizowany poprzez zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych aby ograniczyć ryzyko bazowe oraz ryzyka przeszacowania, podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych), żeby utrzymać odpowiednią do skali działalności stabilną bazę

depozytową oraz dochodowy portfel kredytowy w celu wypracowania odpowiednich marż, codzienną realizację polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

4. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
 - 1) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - 2) wydłużanie terminów aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - 3) skracanie terminów aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - 4) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - 5) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - 6) zmniejszenie lub zwiększenie zaangażowania aktywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych w aktywach ogółem,
5. W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku uwzględniono strukturę i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego Banku.
6. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej dla wszystkich walut łącznie, z uwagi na fakt, że skala działalności walutowej prowadzonej w Banku jest nieznacząca.
7. Profil ryzyka stopy procentowej, występującego w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu, ustalony w oparciu o doświadczenia historyczne obejmuje następujące główne kategorie:
 - 1) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
 - 2) ryzyko bazowe,
 - 3) ryzyko opcji klienta.
8. Analiza i ocena ryzyka opcji klienta obejmuje kształtowanie się stopnia spłacalności przed terminem kredytów oraz niedotrzymywania terminów deponowania (zrywalności) depozytów. Skala wcześniejszych spłat kredytów i wypłat depozytów przed terminem jest określana przy wykorzystaniu następujących wskaźników:
 - 1) wskaźnik przedterminowej spłaty kredytów w analizowanym miesiącu - obliczany jako iloraz kwoty spłaconych kredytów przed terminem w danym miesiącu do wartości portfela kredytowego na datę analizy w ujęciu procentowym. Minimalne wyprzedzenie w spłacie kredytu ustala się na 7 dni.
 - 2) wskaźnik zrywalności depozytów w analizowanym miesiącu - obliczany jako iloraz kwoty depozytów zerwanych w danym miesiącu do wartości bazy depozytowej na datę analizy w ujęciu procentowym, i przyjętej karencji po tym okresie 7 dni.Z doświadczeń dotychczasowych (zapisów historycznych) wynika, że ten typ ryzyka ma w Banku marginalne znaczenie.

9. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:

- 1) co miesiąc Zarządowi Banku,
- 2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

10. Bank dokonuje pomiaru i monitorowania ryzyka stopy procentowej w oparciu o następujące metody:

- 1) raport luki – metoda oparta na analizie luki stopy procentowej,
- 2) metodę symulacji wpływu zmian oprocentowania na wynik finansowy i fundusze własne z wykorzystaniem limitów,
- 3) analizę kształtowania się przedterminowych spłat kredytów i wypłat depozytów,
- 4) analiza struktury aktywów i pasywów wrażliwych,
- 5) raport kształtowania się marży,
- 6) wskaźniki.

11. Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2015r. przedstawia się następująco (w zł):

Wyszczególnienie	do 1 dnia	powyżej 1 dnia do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku
Aktywa ogółem wg terminów przeszacowań	57 253 705,36	126 140 734,84	13 031 094,10	3 390 336,79	1 376 852,00	1 400 349,52
Pasywa ogółem wg terminów przeszacowań	8 046 178,16	158 058 834,53	11 880 807,37	11 106 063,70	61 953,52	0,00
Luka okresowa	49 207 527,20	-31 918 099,69	1 150 286,73	-7 715 726,91	1 314 898,48	1 400 349,52
Luka skumulowana	49 207 527,20	17 289 427,51	18 439 714,24	10 723 987,33	12 038 885,81	13 439 235,33

12. W aktywach wrażliwych dominowały pozycje o oprocentowaniu zależnym od stawek rynkowych (83,2%), po stronie pasywów tylko 5,6% środków oprocentowanych było wg stawek rynkowych. W pasywach dominowały pozycje o oprocentowaniu zależnym od decyzji Banku (94,4%).

13. Limit zmiany wyniku odsetkowego (na skutek niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy oraz na skutek ryzyka bazowego w wyniku spadku/wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych – test warunków skrajnych) ukształtował się na poziomie 10,7% funduszy własnych (limit zachowany). W związku z powyższym zgodnie z zapisami Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej (...) nie wystąpiła konieczność alokowania kapitału na ryzyko stopy procentowej.

14. W tabeli poniżej zaprezentowano poziom zmiany wyniku odsetkowego (w tys.zł.) w sytuacji szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych przy zmianie stóp procentowych (o 200pb. i 100pb.) - zgodnie z założeniami przedstawionymi w Instrukcji Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej (...).

Lp.	Treść	200 pb.	100 pb.
1.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp	1.535,7	859,6
2.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp	-2.194,2	-1.172,7

15. W 2015 roku cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej zostały zrealizowane.

X RYZYKO PŁYNNOŚCI I FINANSOWANIA

1. Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.
2. Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.
Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):
 - 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
 - 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
 - 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności.
3. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
4. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według płynności, bezpieczeństwa, rentowności.
5. W procesie zarządzania ryzykiem płynności Bank wykorzystuje różne metody jego pomiaru i oceny, w tym:
 - 1) ocenę pozycji płynnościowej na bazie dziennej i śróddziennej,
 - 2) badanie luki płynności kontraktowej i urealnionej,
 - 3) nadzorcze miary płynności krótkoterminowej i długoterminowej,
 - 4) system limitów,
 - 5) wskaźniki pomocnicze pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności obszarów,
 - 6) badanie stabilności i koncentracji bazy depozytowej,
 - 7) plan pozyskania środków obcych uznanych za stabilne źródło finansowania,

6. Bank posiada zdefiniowane plany awaryjne działania w sytuacji kryzysowej zagrażającej płynności Banku i monitoruje czynniki uznane za oznaki zagrożenia płynności.
7. W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uwzględniono strukturę i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego Banku.
8. Od 01.01.2016r. Bank funkcjonuje w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (IPS). Stanowi to dodatkowy element zabezpieczenia płynności i możliwość pozyskania awaryjnego finansowania powstałych niedoborów płynności. Ogranicza to także ryzyko dostępu do finansowania na wypadek obniżenia oceny kredytowej Banku.
9. Polityka Banku dotycząca informacji zarządczej w zakresie ryzyka płynności polega na odpowiednio szybkim i częstym dostarczaniu Kierownictwu Banku informacji nt. płynności, aby odpowiednio zarządzać pozycją płynności Banku, w celu wykonywania zobowiązań płatniczych w warunkach normalnych i skrajnych. Raporty w zakresie ryzyka płynności wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są:
 - 1) co miesiąc Zarządowi Banku,
 - 2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.
10. Kluczowe znaczenie dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do 1 miesiąca, która wymaga stałej i bieżącej oceny, aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.
11. W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość zdywersyfikowanych aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. Składniki nadwyżki płynności wg stanu na 31.12.2015 r. zaprezentowano poniżej.

31.12.2015r.	
Nadwyżka płynności (w tys.zł.)	84.078
Kasa	5.371
Środki na rachunku bieżącym w BZ	50
Lokaty terminowe w BZ	67.107
Bony pieniężne	11.550

12. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. Zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Normy te dotyczą zarówno płynności krótkoterminowej (M1 i M2) jak długoterminowej (M3 i M4)

	Wskaźnik	Stan na 31.12.2015r.
M1	Luka płynności krótkoterminowej	41.110,45
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,77
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	3,22
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,57

13. Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu odnotował na dzień 31.12.2015r. wskaźnik LCR na poziomie 602%.
14. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów, dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności.

Luka wg stanu na 31.12.2015r.	A` vista	Powyżej 1 dnia do 7 dnia	Powyżej 7 dni do 1- mca	Powyżej 1- m-ca do 3 m-cy	Powyżej 3 m-cy do 6 m-cy
Wskaźnik skumulowanej luki płynności	0,64	0,61	1,02	0,95	0,80

15. Głównym źródłem finansowania działalności Banku były depozyty osób prywatnych oraz podmioty sektora małych i średnich przedsiębiorstw – udział depozytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej na 31 grudnia 2015r. wyniósł 80,95%. Bank nie pozyskuje depozytów oferowanych wyłącznie drogą elektroniczną. Uzupełnieniem działalności depozytowej są środki budżetowe (JST). Bank opiera swoją działalność kredytową o depozyty stabilne. Wskaźnik stabilności bazy depozytowej na 31.12.2015r. wyniósł 74,8 %.
16. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych, polegających na sprawdzeniu sytuacji w jakiej znalazłby się Bank w przypadku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej i jednoczesnej konieczności utrzymania nadzorczych miar płynności na wymaganym przepisami prawa poziomie. Przeprowadzony test warunków skrajnych zakładający nagły spadek zobowiązań bieżących i terminowych od sektora niefinansowego i budżetowego o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymania wartości współczynnika płynności krótkoterminowej (M2) oraz współczynnika pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi (M4) na poziomie minimum 1,00 wykazał, że wskaźniki zostały dotrzymane. W celu oszacowania dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko płynności, przeprowadzany jest test warunków skrajnych zakładający nagły odpływ 20% aktywów

płynnych, wyliczanych w badaniu poziomu wskaźnika LCR, przy jednoczesnym założeniu utrzymania wskaźnika LCR na poziomie min. 0,60. Ponieważ po przeprowadzeniu testu wskaźnik LCR utrzymywał się powyżej wymaganego minimalnego stanu, nie wystąpiła konieczność alokowania kapitału na ryzyko płynności.

17. W 2015 roku cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności i finansowania zostały zrealizowane.

XI. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ

1. Realizując zapisy zawarte w Uchwale nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku, dokonano oceny obowiązującego w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu, systemu wynagradzania i stwierdzono, że brak w nim elementów zachęcających pracowników do podejmowania nadmiernego ryzyka. W Banku nie funkcjonuje system wynagradzania oparty na zmiennych składnikach wynagradzania w rozumieniu Uchwały.
2. Bank realizując zapisy Uchwały i stosując wskazaną w niej zasadę proporcjonalności wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu” w ograniczonym zakresie, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń.
3. Bank nie był zobowiązany do powoływania komitetu ds. wynagrodzeń, Rada Nadzorcza nie powoływała takiego komitetu. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki wynagradzania.
4. Bank dokonał i raz w roku będzie dokonywał analizy stanowisk, wymienionych w treści Uchwały oraz określi krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, jak również dokonał i raz w roku będzie dokonywał analizy zasadności wprowadzenia systemu wynagradzania pracowników opartego na zmiennym składniku wynagrodzeń w rozumieniu Uchwały, w odniesieniu do konkretnych stanowisk, przy uwzględnieniu treści §27 ust. 2 pkt 1 Uchwały.

Postanowienia ogólne

1. W oparciu o dokonaną analizę i wytyczne Uchwały Nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego, biorąc pod uwagę rozmiar działalności, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację, stopień złożoności prowadzonej działalności oraz istotność wpływu poszczególnych stanowisk na profil ryzyka Banku do osób zajmujących stanowiska kierownicze dla celów uchwały 258/2011 KNF oraz przyjmowanej „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu” zalicza się tylko członków Zarządu.
2. Zgodnie z § 29 pkt 4 uchwały 258/2011 KNF „całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne, stałe składniki winny stanowić na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia aby możliwe było prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia w tym obniżać lub nie przyznać w ogóle

zmiennych składników wynagrodzenia” Wynagrodzenie zmienne powinno stanowić na tyle dużą część wynagrodzenia, aby było zachętą do dbałości o długoterminowy rozwój Banku.

3. W Polityce zmiennych składników wynagradzania Kadry Kierowniczej – jest stwierdzenie, że jeżeli nie zostaną przekroczone określone wielkości, to przyznana dla osób zajmujących stanowiska kierownicze (Zarządu) premia będzie wypłacana w gotówce po jej przyznaniu. Natomiast w przypadku ich przekroczenia - wypłata premii będzie rozłożona w czasie.
4. Premia odroczone jest lokowana na oprocentowanym rachunku bankowym „premi odroczonych”. Wysokość oprocentowania tego rachunku jest taka, jak oprocentowanie lokat terminowych 6 miesięcznych, zakładanych dla posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.
5. W przypadku rozwiązania umowy o pracę z Członkiem Zarządu przed upływem trzyletniego okresu oceny wypłata premii odroczonej temu Członkowi Zarządu następuje po zakończeniu najbliższej oceny rocznej.
6. Premia roczna, przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy Członka Zarządu Banku.

Zasady oceny Zarządu

1. Ocena efektów pracy Zarządu dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje trzy lata, tzn. rok miniony i dwa poprzednie
2. Kryteriami oceny efektów pracy Zarządu są:
 - 1) zysk netto
 - 2) współczynnik wypłacalności
 - 3) jakość portfela kredytowego
 - 4) stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE)
3. Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników w odniesieniu do planów finansowych w poszczególnych kwartałach i latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń Strategii Banku na dany okres.
4. Negatywna ocena efektów pracy oznacza zmniejszenie premii lub jej wstrzymanie.

Zasady wypłaty premii rocznej

1. Premia roczna uchwalona przez Radę Nadzorczą jest zmiennym składnikiem wynagrodzenia, nie mającym charakteru roszczeniowego, ustalany i wypłacany zgodnie z „Polityką zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu”.
2. Proponowane wielkości ograniczające wypłatę premii to:
 - 1) Łączna kwota wraz z narzutami wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku: premia a dany rok nie może przekroczyć 10 % wypracowanego w danym roku zysku netto Banku, przy czym premia wypłacana będzie zaliczkowo po zakończeniu każdego kwartału w zależności od osiągniętych wyników i oceny efektów pracy. Warunkiem wypłacenia zaliczkowo premii jest zrealizowanie planu finansowego za dany kwartał. Premia za IV kwartał wypłacana będzie po weryfikacji bilansu przez biegłego .

- 2) Wartość premii wraz z narzutami wypłaconej kierownictwu za dany rok nie może być większa od 1,5 % funduszy własnych Banku.
3. Wysokość premii rocznej ustala Rada Nadzorcza po przeprowadzeniu weryfikacji bilansu Banku za dany rok obrotowy przez biegłego rewidenta.
4. Premia roczna może być wypłacana zaliczkowo po zakończeniu każdego kwartału. Wysokość zaliczki na poczet premii ustalana jest przez Radę Nadzorczą w I kwartale roku obrotowego w odniesieniu do planowanego zysku netto, przyjmując za podstawę 10% planowanego zysku netto.
5. Poszczególne zaliczki kwartalne za I, II i III kwartał roku obrotowego nie mogą być wyższe niż po 20% kwoty ustalonej w pkt 4.
6. Zaliczka kwartalna na poczet premii rocznej wypłacana jest po zakończeniu kwartału i po przeprowadzeniu oceny, o której mowa powyżej w ust. 2 „Zasad Oceny Zarządu”, przy czym wypłata premii za IV kwartał nie może nastąpić wcześniej, niż po ustaleniu premii rocznej w sposób określony w ust. 3.

Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń

1. Wartość wynagrodzeń trzech Członków Zarządu za rok obrotowy 2015 wyniosła:
 - 407.379,00 zł - wynagrodzenie stałe,
 - 40.720,00 zł. - wynagrodzenie zmienne.
2. Wynagrodzenie zmienne zostało wypłacone w postaci świadczeń pieniężnych.
3. W 2015 r. przyznane zmienne składniki wynagrodzeń zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie.
4. W 2015 r. nie dokonano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia lub zakończeniem stosunku zatrudnienia przez Członków Zarządu.
5. Wynagrodzenie w formie zmiennej wyniosło 40.720,00 zł. i wypłacone zostało w formie premii kwartalnej uznaniowej. Stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych w 2015 roku wynosił 10 %.
6. W 2015 r. zostało wypłacone świadczenie pozapłacowe (Fundusz świadczeń Socjalnych) w wysokości 1.959,91 zł.

XII. DŹWIGNIA FINANSOWA

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się (zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR), jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Wskaźnik dźwigni wg stanu na 31.12.2015r. – wykorzystując definicję kapitału	
Miara kapitału	Wartość
W pełni wprowadzona definicja	9,22
Definicja przejściowa	9,24

Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni:

Ekspozycja	Wartość
Inne pozycje pozabilansowe	0

Inne aktywa	214 558 133
Wartość aktywów odliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier 1	73 240
Razem	214 484 893

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, mogą zostać podjęte działania mitygujące.

XIII. OUTSOURCING

1. Wg stanu na 31.12.2015r. Bank zawarł umowy outsourcingowe z:

- 1) Rhenus Data Office Polska Spółka z o.o., której przedmiotem jest świadczenie usług polegających na niszczeniu dokumentacji niearchiwalnej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
- 2) SoftNet Spółka z o.o., w zakresie:
 - systemu komputerowej obsługi Banku – EuroBankNet MultiCash TerminalADS (Umowa nr 55/2003/P z dnia 13 października 2003 roku),
 - konserwacji i serwisu programowego nad scentralizowanym systemem komputerowej obsługi Banku EuroBankNet Terminal, zainstalowanym w Centrali Banku i jego placówkach (Umowa nr 56/2003/S z dnia 13 października 2003 roku),
 - przetwarzania powierzonych danych osobowych w ramach realizacji przedmiotu Umów o nr: 56/2003/S (Umowa nr 49/2005/DO z dnia 18 lutego 2005 roku),
 - systemu zarządzania rachunkami klienta BS przez Internet eBankNet w wersji do 200-tu użytkowników oraz wdrożenie tego systemu (Umowa nr 8/2006/TI z dnia 25 stycznia 2006 roku),
 - konserwacji i serwisu programowego nad niżej wymienionymi systemami: EuroBankNetC, OperNet, PintNet oraz udzielenia licencji na nowe wersje (upgrade) oprogramowania użytkowego wytworzonego w ramach tej umowy (Umowa nr 5/2008 z dnia 2 stycznia 2008 roku),
 - konserwacji i serwisu pogwarancyjnego systemu eBankNet (Umowa nr 53/2009/SK std z dnia 10 czerwca 2009 roku),
 - serwisu systemowego Systemu głównego (EuroBankNet), Systemów zabezpieczających ciągłość Zamawiającego (EuroBankNet Standby, EuroBankNet Spare), Systemu backupowego (kopii danych – SBack) - Umowa nr 16/2012/SS z dnia 1 marca 2012 roku,
- 3) IT Card Centrum Technologii Płatniczych S.A., w zakresie:
 - świadczenia usług związanych z zarządzaniem i obsługą bankomatów oraz obsługą transakcji realizowanych w bankomatach (Umowa nr 078/ITC/BSNDC/2012 z dnia 16.04.2012 r.),
 - współpracy w zakresie przystąpienia do sieci terminali POS prowadzonej przez IT CARD (Umowa z dnia 14.05.2012 r.).

2. Miejscem wykonywania umów są:
 - 1) Siedziba Rhenus Data Office Polska Sp. z o.o. (Kraków, ul. Szlak 65),
 - 2) Siedziba SoftNet Spółka z o.o. (Kraków, ul. Pana Tadeusza 8),
 - 3) Centrala Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu (Nowy Sącz, ul. Al. Batorego 78),
 - 4) Siedziba IT CARD S.A. (Warszawa, ul. Płocka 11-13).
3. Umowy zostały zawarte na czas nieokreślony, z wyjątkiem Umowy nr 078/ITC/BSNDC/2012 z dnia 16.04.2012 r z IT CARD (zawarta na okres 60 miesięcy).

XIV. EKSPOZYCJA NA RYZYKO OPERACYJNE

1. Ryzyko operacyjne – jest to możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, w tym również ryzyko prawne. Definicja nie obejmuje ryzyka reputacji i ryzyka strategicznego, które związane jest z ryzykiem biznesowym.
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczanie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.
3. Bank przestrzega wszystkich standardów nadzorczych i prawnych (w tym zaleceń Rekomendacji M).
4. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku uwzględniono strukturę i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego Banku.
5. W celu uniknięcia zdarzeń operacyjnych w przyszłości, w Banku podejmowane są wymienione poniżej działania zabezpieczające:
 - 1) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowania oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
 - 2) zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
 - 3) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
 - 4) podejmowanie działań prewencyjnych, związanych z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,
 - 5) osłabianie i niwelowanie skutków występujących zdarzeń, poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka,

- 6) stosowanie ubezpieczeń,
- 7) tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- 8) okresowa weryfikacji procedur obowiązujących w Banku.

6. W procesie badania ryzyka operacyjnego bank wyróżnił 4 linie biznesowe. Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego prowadzony jest w ramach 7 wymienionych poniżej rodzajach zdarzeń i na przestrzeni 2015 roku w poszczególnych kwartałach zanotowano następującą ilość incydentów:

Lp.	Rodzaje zdarzeń operacyjnych	I kw. 2015r.	II kw. 2015r.	III kw. 2015r.	IV kw. 2015r.	SUMA
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0	0	0	0
2.	Oszustwa zewnętrzne	5	51	13	40	109
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	0	0	0	0	0
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	4	13	3	6	26
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0	0	0	0	0
6.	Zakłóc.dział. Banku i awarie systemów	14	4	3	7	28
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	68	38	47	65	218
Razem:		91	106	66	118	381

7. Poziom strat brutto odnotowanych w ramach poszczególnych rodzajów zdarzeń przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rodzaje zdarzeń operacyjnych	I kw. 2015r.	II kw. 2015r.	III kw. 2015r.	IV kw. 2015r.	SUMA (zł)
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	32,15	891,81	181,43	776,53	1.881,92
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwa w miejscu pracy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00	59,04	0,00	0,00	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Zakłóc.dział. Banku i awarie systemów	0,00	0,00	1.200,00	50,00	560,88
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	86,02	0,00	12,40	1.526,60	1.625,02
Razem:		118,17	950,85	1.393,83	2.353,13	4.815,98

8. Największy koszt rzeczywisty brutto wystąpił w grupie oszustwa zewnętrzne i dotyczył umorzeń prowizji za prowadzenie rachunków, które od dłuższego czasu nie wykazywały obrotów. Ogółem koszty rzeczywiste brutto w 2015 roku wyniosły 4.815,98 zł.

9. W procesie badania ryzyka operacyjnego Bank przeprowadza m.in. analizę ilościową i jakościową incydentów, analizuje rejestry skarg i wniosków oraz reklamacji,

monitoruje przypadki naruszenia bezpieczeństwa informacji, ocenia zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego, rejestruje istotne zdarzenia zewnętrzne, analizuje otrzymana na tej podstawie mapę ryzyka, analizuje kształtowanie się kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), bada kształtowanie się obowiązujących limitów, przeprowadza testy warunków skrajnych.

10. Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika przy ocenie wymogów w zakresie funduszy własnych. Na 2015r. wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne został wyliczony na poziomie 1.214.498,61 zł.
11. Bank zakłada tolerancję / apetyt na ryzyko operacyjne na poziomie 50% utworzonego wymogu kapitałowego, tj. suma strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w kolejnych 12-tu miesiącach do daty analizy nie przekroczy 50% utworzonego wymogu, zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu UE.
12. Bank określa wartości progowe (limity) dla strat z tytułu ryzyka operacyjnego w ramach poszczególnych rodzajów zdarzeń, na przestrzeni 12 m-cy do dnia analizy w stosunku do wskaźnika BIA.
13. Działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości progowe sum strat zostaną przekroczone to:
 - 1) identyfikacja przyczyn przekroczeń,
 - 2) określenie działań zależnych od przyczyn przekroczenia:
 - organizacyjnych,
 - proceduralnych,
 - technicznych.
 - 3) weryfikacja planów awaryjnych oraz planów ciągłości działania,
 - 4) modyfikacja technicznych systemów zabezpieczających,
 - 5) weryfikacja procedur kontrolnych,
 - 6) weryfikacja procedur operacyjnych,
 - 7) szkolenia pracowników,
 - 8) ocena możliwości transferu ryzyka.
14. W 2015 roku cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego zostały zrealizowane.

XV. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO

Polityka i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń kredytowych i zarządzania zabezpieczeniami oraz opis głównych rodzajów zabezpieczeń kredytowych przyjmowanych przez Bank zawarte są w:

- Instrukcja ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku spółdzielczym w Nowym Sączu
- Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji tworzenia rezerw celowych,
- Instrukcji zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu,

Zarząd Banku:

WICEPREZES ZARZĄDU

Urszula Kurzeja

WICEPREZES ZARZĄDU

Maria Twardowska

PREZES ZARZĄDU

Barbara Sztaba-Walawska

Zakres powyższych informacji o charakterze ilościowym i jakościowym opracowany został przez:

- Głównego Księgowego – (punkty: III, VII, VIII, XI)

GLÓWNY KSIĘGOWY

30-06-2016 Janina Hajduk

(Data i Podpis)

- Stanowiska ds. Zarządzania Ryzykami i Analiz
(punkty: I, II, IV, V, VI, IX, X, XII, XIII, XIV, XV)

SPECJALISTA

30.06.2016 Anna Pażucha

(Data i Podpis)

SPECJALISTA

30.06.2016 Zofia Jabłońska

(Data i Podpis)

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu oświadcza, że:

- ustalenia opisane w Informacji dotyczącej adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu dają pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku (CRR art. 435 pkt 1 lit. e),
- system zarządzania ryzykiem jest dostosowany do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka (CRR art.435 pkt 1 lit. f).

Zarząd Banku:

WICEPREZES ZARZĄDU

Urszula Kurzeja

WICEPREZES ZARZĄDU

Maria Twardowska

PREZES ZARZĄDU

Barbara Sztala-Walawska

Nowy Sącz, dnia 30 czerwca 2016 r.

